

Nýlegar doktorsvarnir í hjúkrunarfræði

Tvær doktorsvarnir fóru fram í Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands í desember 2016. Þar voru að verki þær Sigfríður Inga Karlsdóttir, sem varði doktorsritgerð sína í ljósmóðurfræði, og Margrét Gísladóttir sem varði doktorsritgerð sína í hjúkrunarfræði. Þá vörðu þær Brynja Ingadóttir í Linköping í Svíþjóð og Margrét Hrönn Svavarsdóttir í Prándheimi í Noregi doktorsritgerðir sínar í hjúkrunarfræði á síðasta ári.

Sársauki í fæðingu: Væntingar og reynsla kvenna

Sigfríður Inga Karlsdóttir.

Markmið doktorsritgerðar Sigfríðar Ingu Karlsdóttur, sem ber heitið *Sársauki í fæðingu: Væntingar og reynsla kvenna* (Pain in childbirth: Women's Expectations and Experience), var að auka þekkingu á væntingum og reynslu kvenna af sársauka í fæðingu og greina hvaða þættir hafa forspárgildi varðandi jákvæða reynslu af sársauka í fæðingu. Einnig að skoða sársauka í fæðingu út frá heilsuefandi sjónarmiði og hvernig konur undirbúa sig fyrir sársaukann og hvað þær gera sjálfar til að takast á við hann.

Helstu niðurstöður rannsóknanna eru þær að konur undirbúa sig á meðgöngu fyrir sársauka og nota eigin aðferðir til að takast á við sársauka í fæðingu. Það sem hafði mest forspárgildi fyrir jákvæða reynslu af sársauka í fæðingu var: jákvæð viðhorf til fæðingar á meðgöngu, stuðningur frá ljósmóður meðan á fæðingu stóð, notkun mænurótardeyfingar, menntun og lítill sársaukastyrkur í fæðingu. Í rannsóknunum var lögð áhersla á að greina þá þætti sem hafa verið skilgreindir heilsuefandi útkomubreytur í tengslum við konur í barneignarferlinu og samband þeirra við aðrar áhrifabreytur.

Niðurstöðurnar ítreka mikilvægi þess að taka tillit til sjónarhorns kvenna við skipulagningu barneignarþjónustu og þeirra heilsuefandi þátta sem geta haft áhrif á jákvæða reynslu af sársauka í fæðingu.

Umsjónarkennari og aðalleiðbeinandi var dr. Herdís Sveinsdóttir, prófessor við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Meðleiðbeinendur voru dr. Ólöf Ásta Ólafsdóttir, dósent við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands, og dr. Sigríður Halldórsdóttir, prófessor við Heilbrigðisvísindasvið Háskólans á Akureyri. Andmælendur eru dr. Soo Downe, prófessor við háskólann í Central Lancashire í Bretlandi, og dr. Stefán Hrafn Jónsson, prófessor við Félags- og mannvísindadeild Háskóla Íslands.

Sigfríður Inga, sem er fædd árið 1963, lauk stúdentsprófi frá Verslunarskóla Íslands árið 1983 og BS-gráðu í hjúkrunarfræði frá Háskóla Íslands árið 1988. Hún lauk ljósmóðurnámi árið 1988 frá Ljósmæðraskóla Íslands og MS-námi í hjúkrunarfræði frá Háskólanum í Manchester í Englandi árið 2000. Sigfríður Inga hefur starfað sem ljósmóðir á Sjúkrahúsinu á Akureyri og á Heilbrigðisstofnun Norðurlands, en starfar nú sem dósent við Heilbrigðisvísindasvið Háskólans á Akureyri.

Árangur fræðslu- og stuðningsmeðferðar fyrir nána aðstandendur einstaklinga með átröskun eða athyglisbrest og ofvirkni

Doktorsritgerð Margrétar Gísladóttur í hjúkrunarfræði ber heitið: Árangur fræðslu- og stuðningsmeðferðar fyrir nána aðstandendur einstaklinga með átröskun eða athyglisbrest og ofvirkni (The Benefit of Psycho-Educational and Support Intervention for Caregivers of Individuals with Eating Disorder or Attention Deficit Hyperactivity Disorder). Markmið rannsóknarinnar var að þróa og meta próffræðilega eiginleika íslenska veikinda-fjölskyldu-viðhorfa-spurningalistans (IS – Viðhorf) og þróa og meta árangur íhlutunar-meðferðarsamræðna fyrir umönnunaraðila barns með átröskun eða með athyglisbrest og ofvirkni (ADHD). Umönnunaraðilar ungs fólks með átröskun eða ADHD ganga í gegnum erfiðleika og hafa þörf fyrir stuðning. Íhlutun með þjálfun getur hjálpað umönnunaraðilum að öðlast færni í gagnlegum aðferðum en hún fólst í fræðslu, verkefnum og meðferðarsamræðum varðandi erfiðar tilfinningar, hegðun og gagnlegar aðferðir.

Marktækur munur kom fram hjá aðalumönnunaraðila einstaklinga með átröskun í upplifuðum stuðningi, veikindaviðhorfum, lífsgæðum, áliti á eigin færni, umönnunarálagi og erfiðri hegðun sjúklings. Marktækar breytingar á lífsgæðum komu fram hjá aðalumönnunaraðila einstaklinga með ADHD. Félagsleg virkni var marktækt betri hjá hinum umönnunaraðila einstaklinganna, en fjölskylduvirkni og samvinna var marktækt minni. Rannsóknirnar varpa ljósi á hvernig fagaðilar geta stutt umönnunaraðila ungs fólks með átröskun eða með athyglisbrest og ofvirkni.

Aðalleiðbeinandi Margrétar var dr. Erla Kolbrún Svavarsdóttir, prófessor við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands. Auk hennar sátu í doktorsnefnd dr. Rúnar Vilhjálmsson, prófessor við sömu deild, dr. Helga Zoëga, prófessor við Læknadeild, og dr. Janet Treasure, prófessor við King's College í London. Andmælendur eru dr. Andrew Estefan, dósent við University of Calgary í Kanada, og dr. Sigurður Páll Pálsson, yfirlæknir á geðdeild Landspítala-háskólasjúkrahúss.

Margrét Gísladóttir.

Margrét Gísladóttir lauk prófi í hjúkrunarfræði frá Hjúkrunarskóla Íslands árið 1981, prófi í fjölskyldumeðferð frá UCL í London árið 2000 og MS-gráðu í geðhjúkrun frá Háskóla Íslands árið 2007. Margrét er sérfræðingur í hjúkrun á Landspítalanum og teymisstjóri í átröskunarteymi BUGL. Hún er jafnframt stundakennari við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands.

Á myndinni eru f.v. Helga Zoëga, Erla Kolbrún Svavarsdóttir, Sigurður Páll Pálsson, Margrét Gísladóttir, Andrew Estefan, Helga Jónsdóttir og Rúnar Vilhjálmsson.

Sjúklingar sem námsmenn: Hvað vill fólk vita fyrir skurðaðgerð, hvernig vill það fræðast og gætu kennslutölvuleikir gagnast í sjúklingafræðslu?

Brynja Ingadóttir.

Brynja Ingadóttir varði doktorsritgerð sína í hjúkrunarfræði við Linköpinghaskóla í Svíþjóð þann 24. nóvember 2016. Ritgerðin ber heitið Sjúklingar sem námsmenn: Hvað vill fólk vita fyrir skurðaðgerð, hvernig vill það fræðast og gætu kennslutölvuleikir gagnast í sjúklingafræðslu? (Learning as a patient: What and how individuals want to learn when preparing for surgery and the potential use of serious games in their education).

Fræðsla gerir sjúklingum betur kleift að taka þátt í umönnun sinni en það er mjög mikilvægt fyrir bata þeirra eftir skurðaðgerð. Sjúklingafræðslu má veita með ýmsum aðferðum, til dæmis munnlega, með bæklingum eða með því að nota upplýsingatækni á formi vefsíðna eða kennslutölvuleikja. Meginmarkmið doktorsverkefnisins, sem fólst í fjórum rannsóknum, var að lýsa væntingum skurðsjúklinga til fræðslu, lýsa því hvernig þeir vilja læra og að kanna möguleika kennslutölvuleikja í sjúklingafræðslu. Rannsóknirnar leiddu í ljós að sjúklingar væntu mikils af fræðslu en þær voru ekki uppfylltar nema að litlu leyti. Viðhorf þeirra til nýrra og hefðbundinna aðferða og miðla til að læra mótaðist af trausti á fræðslumiðli og eigin áhugahvöt. Þótt áhugi væri á notkun vefsíðna og kennslutölvuleikja gætti ákveðinnar tortryggni í garð þeirra og þátttakendur kölluðu eftir ráðleggingum og aðstoð heilbrigðisstarfsfólks við slíka notkun. Tölvuleikur til að hjálpa sjúklingum að læra um verkjameðferð eftir skurðaðgerð var saminn og prófaður í doktorsverkefninu. Nothæfi leiksins var metin mikil og vísbendingar voru um að með því að spila leikinn bættu þátttakendur þekkingu sína um verkjameðferð.

Leiðbeinendur voru prófessor Tiny Jaarsma, dr. Ingela Thylén og prófessor Mitra Unosson. Andmælandi var prófessor Björn Fossum.

Brynja Ingadóttir lauk stúdentsprófi frá Menntaskólanum við Hamrahlíð árið 1980, BS-prófi í hjúkrunarfræði árið 1986 frá Háskóla Íslands og MS-prófi í hjúkrunarfræði árið 2007 frá Royal College of Nursing við Háskólann í Manchester og Háskólanum á Akureyri. Brynja starfar sem sérfræðingur í hjúkrun á Landspítala-háskólasjúkrahúsi og adjunkt við Hjúkrunarfræðideild Háskóla Íslands.

Færni í sjúklingafræðslu. Viðhorf sjúklinga og heilbrigðisstarfsfólks með reynslu af fræðslu um kransæðasjúkdóma

Margrét Hrönn Svavarsdóttir, hjúkrunarfræðingur og lektor við Heilbrigðisvísindasvið HA, lauk doktorsprófi við Læknadeild Norwegian University of Science and Technology (NTNU) í Þrándheimi 29. janúar 2016. Titill doktorsritgerðarinnar er: Færni í sjúklingafræðslu. Viðhorf sjúklinga og heilbrigðisstarfsfólks með reynslu af fræðslu um kransæðasjúkdóma (Competence development in patient education; The perspective of health professionals and patients with experience in patient education in cardiac care).

Doktorsverkefnið byggist á tveimur eiginlegum rannsóknum. Þátttakendur voru 19 hjúkrunarfræðingar, lækningar og sjúkraþjálfarar með reynslu af umönnun og fræðslu kransæðasjúklinga og 17 sjúklingar sem höfðu nýlega greinst með kransæðasjúkdóm og fengið formlega fræðslu eftir útskrift af sjúkrahúsi. Markmið rannsóknanna var

annars vegar að skoða sýn sjúklinga og heilbrigðisstarfsfólks á hvað er nauðsynleg þekking og færni til að geta veitt einstaklingum með kransæðasjúkdóm góða fræðslu, og hins vegar að skoða hvaða menntun og þjálfun heilbrigðisstarfsfólk telur sig þurfa til að þróast frá byrjanda til sérfræðings í sjúklingafræðslu. Meginniðurstöður rannsóknarinnar voru að til að geta frætt þennan sjúklingahóp á árangursríkan hátt þarf heilbrigðisstarfsfólk að búa yfir gagnreyndri fræðilegri þekkingu um kennslufræði og sjúkdóminn, klínískri þekkingu og reynslu af umönnun hjartasjúklinga ásamt mjög góðri færni í samskiptum. Heilbrigðisstarfsfólkið, sem tók þátt í rannsókninni, taldi að til öðlast færni í fræðslu þyrfti áhuga og skilning á mikilvægi sjúklingafræðslu og hvetjandi starfsumhverfi. Þverfagleg samvinna, handleiðsla og ráðgjöf sérfræðinga eru dæmi um úrræði sem talin voru ýta undir framfarir.

Aðalleiðbeinandi var dr. Aslak Steinsbekk, prófessor við NTNU, og annar leiðbeinandi var dr. Árún K. Sigurðardóttir, prófessor við HA. Andmælendur voru dr. Tiny Jaarsma, prófessor við Linköpingháskóla í Svíþjóð, og dr. Felicity Astin, prófessor við University of Huddersfield á Englandi.

Margrét Hrönn Svavarsdóttir.

Margrét Hrönn Svavarsdóttir, sem er fædd árið 1965, lauk BSc-námi í hjúkrunarfræði frá Háskóla Íslands árið 1990 og meistaranámi í endurhæfingarhjúkrun (klínískur sérfræðingur) frá State University of Buffalo í New York árið 2000.

Hjúkrunarfræðingar – Hjúkrunarnemar

Reykjavíkurborg veitir heilbrigðisþjónustu á hjúkrunarheimilum og í heimahjúkrun.

Við leitum eftir starfskröftum hjúkrunarfræðinga og hjúkrunarnema til starfa í sumar. Föst störf koma einnig til greina. Fjölbreytt og skemmtileg störf í boði.

Um er að ræða eftirtalda vinnustaði:

Droplaugarstaðir hjúkrunarheimili, Seljahlíð – heimili aldraðra, heimahjúkrun Efstaleiti 1, heimahjúkrun Lindargötu 59 og heimahjúkrun Hraunbæ 119.

Upplýsingar veita eftirtaldir aðilar:

Droplaugarstaðir – Ingibjörg s. 414-9500
ingibjorg.olafsdottir@reykjavik.is

Seljahlíð – Margrét s. 540-2400
margret.ardis.osvaldsdottir@reykjavik.is

Heimahjúkrun Hraunbæ 119 – Dagný s. 411-9600
dagny.haengsdottir@reykjavik.is

Heimahjúkrun Lindargata 59 – Kristín s. 411-9650
Kristin.Blondal@reykjavik.is

Heimahjúkrun Efstaleiti 1 – Ragna Lilja s. 411-1590
ragna.l.gardarsdottir@reykjavik.is

Hægt er að sækja um störfin á vef Reykjavíkurborgar:

www.reykjavik.is → Laus störf / sumarstörf
 (til 30. apríl 2017)

Reykjavíkurborg
 VELFERÐARSVIÐ